

Spis treści

Wstęp	15
CZĘŚĆ I. ŚREDNIOWIECZE (<i>Katarzyna Dybeł</i>)	19
Ponadczasowość, nowatorstwo i specyfika literatury średniowiecznej Francji	21
„Po cóż dziś wskrzeszać spróchniałe historie średniowiecza?”	21
Francja w literackiej awangardzie średniowiecznej Europy	22
Specyfika średniowiecznego tekstu literackiego	26
Język	27
Średniowieczny autor i odbiorca	28
<i>Mira profunditas</i> : kontemplacja, słowo i milczenie	30
„Bo nie zna snu blask od niej bijący”: literatura otwartości i wyruszania w drogę	31
„By nie śpiewano o nas nieprzyjaznej pieśni”: <i>chansons de geste</i> (pieśni o czynach)	33
Geneza i klasyfikacja	33
Wyznaczniki epickości. Świat przedstawiony	37
Materia bretońska	40
„Trzeba mi umrzeć dla twojej miłości”: <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i>	41
„Znam ich wiele i nie chcę, by poszły w zapomnienie”: <i>Lais Marie de France</i>	43
„Życie człowieka jest drogą”: <i>Podróż św. Brendana spisana przez Benedykta</i>	46
„Wielu też ludzi tam schodziło i więcej nie wracało”: <i>Czyszciec św. Patryka</i>	48
Powieść średniowieczna: narodziny i ewolucja gatunku	51
Wiek XII: narodziny, usamodzielnianie się i różnicowanie gatunku	51
„Chcę wam na nowo opowiedzieć historię Aleksandra”: powieść antyczna	52
<i>Opowieść o Aleksandrze</i>	53
<i>Opowieść o Tèbach</i>	55
<i>Opowieść o Eneaszu</i>	56

<i>Opowieść o Troi</i>	56
„Księgi uczą, że Grecja jako pierwsza zyskała sławę rycerstwa i nauk”: powieść bizantyjska	57
<i>Opowieść o Herakliusz</i>	57
<i>Cligès</i>	58
„Artur nie umarł, bo nikt nie zna jego grobu”: powieść arturiańska	59
Chrétien de Troyes	61
<i>Erek i Enida</i>	63
<i>Lancelot albo Rycerz na wózku</i>	64
<i>Iwen albo Rycerz z lwem</i>	65
<i>Persewal albo Opowieść o Graalu</i>	66
Wiek XIII: poszukiwanie nowych rozwiązań	68
„Oto przychodzą po mnie z dalekiego kraju, a ja – za twym przyzwoleniem – pragnę z nimi odejść”: eksperymenty prozy i kontynuacji	68
<i>Lancelot-Graal</i>	70
<i>Historia o św. Graalu</i>	70
<i>Merlin</i>	71
<i>Lancelot pisany prozą</i>	73
<i>Poszukiwanie św. Graala</i>	75
<i>Śmierć Króla Artura</i>	77
<i>Tristan pisany prozą</i>	78
„Littera gesta docet, quid credas allegoria...”: powieść alegoryczna	80
<i>Opowieść o Róży</i>	81
<i>Opowieść o Lisie</i>	82
Wiek XIV–XV: kontynuacje i modyfikacje	84
„Każdy powrócił szczęśliwy do swojego kraju”: wdworna literatura późnego średniowiecza	84
<i>Perseforest</i>	85
<i>Księga Zakochanego Serca</i>	85
<i>Opowieść o Blandynie z Kornwalii</i>	86
Kobieta-wąż: wokół legendy Meluzyny	87
Na początku była miłość: poezja albo siła twórczego pragnienia	89
„Nic mnie nie cieszy, nic nie smuci prócz Miłowania mego w dali”: poezja trubadurów i truverów	90
„To wszystko miało się przydarzyć, więc się przydarzyło”: poezja ludzkiej doli i niedoli	95
<i>Pieśni krosienkowe</i>	95
<i>Pastorele</i>	96
„Tyle byłoby do opowiedzenia”: <i>Rutebeuf i trudna prawda ludzkiej egzystencji</i>	96
„Módl się o pokój, niebiosów królowo”: od Guillaume’a de Machaut do Karola Orleańskiego	98
Guillaume de Machaut	98
Eustache Deschamps	99
Christine de Pisan	99
Karol Orleański	101
Sztuka „stałych form poetyckich”	102

Geniusz w opałach i szkoła przetrwania: o poezji François Villona słów kilka	107
Twórczość dramatyczna	112
Teatr religijny	112
„Wstańcie, śpiewajmy <i>Te Deum!</i> ”: od dramatu liturgicznego do misteriów	113
<i>Quem quaeritis?</i> – dramat liturgiczny	113
„Będziesz królowa!” albo <i>Gra o Adamie</i>	114
„Od Wschodu aż do Katalonii”: <i>Gra o św. Mikołaju</i>	116
„Kim jesteś ty, który tu przychodzisz?”: <i>Cud o Teofilu</i>	116
„Pisma wypełnić trzeba”: sztuka misteriów	119
Teatr świecki	121
„Jeśli mnie kochasz, weź mnie razem z sobą”:	
XIII-wieczna <i>Gra</i> w teatrze komicznym	122
Farsa albo śmiech za wszelką cenę	123
 CZĘŚĆ II. RENESANS (Barbara Marczuk)	 125
„Tak upragnione odrodzenie”	127
Renesans i humanizm	128
Renesans we Francji	131
Prerenesans (1498–1515)	131
Wczesny renesans (1515–34)	133
Złoty okres renesansu (1534–60)	134
Wiek żelaza i krwi (1560–98)	135
 Uświetnienie poezji	 137
Gotyk płomienisty	137
„Żartobliwa elegancja”	138
Ofensywa młodych	139
Gwiazdy Plejady	143
Pierre de Ronsard	143
<i>Poeta doctus, poeta vates</i>	143
<i>Ut pictura poesis erit</i>	144
Francuski Petrarka?	145
Historia i polityka	146
Ostatnie wiersze	147
Joachim du Bellay	147
Miłość idealna	147
Poezja rzymska	148
Między Rodanem i Saoną: lyońska szkoła poezji	149
Alchemia słowa: Maurice Scève	151
Emblematyczny <i>Canzoniere</i>	152
Erudycyjna epopeja	153
„Muzy dworskie stręczycielki”	154
 Rozkwit narracji	 157
W kręgu <i>Dekameronu</i>	157
<i>Heptameron</i> królowej Nawarry	158

Historie tragiczne	159
Metamorfozy noweli	160
„Stos książek, którymi dzieci jeno się bawią” – powieść renesansowa	160
Szkoła niemoralności	161
Niedole miłości	162
„Mistrz Alkofrybas, abstraktor piątej esencji” – François Rabelais	163
„Fidrygałki faszerowane”	164
„Historia wielce przeraźliwa”	165
„Odtajałe słowa”	166
„Sam siebie uczyniłem materią mojej książki” – Michel de Montaigne	167
<i>Honnête homme</i>	167
Trzy księgi <i>Prób</i>	168
Dwa teatry renesansowe	170
Tradycja średniowieczna	170
Renesansowe misteria	171
Moralitety	172
<i>Sotie</i> i farsa	173
Teatr humanistyczny	174
Definicja gatunków	174
Tragedia	175
Komedia	176
Pisarki renesansowe wobec sporu o kobiety (<i>Sylvia Kinga Gruszka</i>)	178
Czy kobiety miały renesans?	178
Spór o kobiety	179
Kołowrotek czy pióro?	181
Kobieta wykształcona	183
Siostry w wierze	184
Uczona hugenotka	187
Renesansowa literatura protestancka (<i>Sylvia Kinga Gruszka</i>)	189
Imperium Kalwina – rewolucja zwana reformą	189
Poezja w służbie reformy	190
Hugenota poetą	192
„Zemsta ręki śmiertelnej”	194
CZĘŚĆ III. LITERATURA BAROKU (<i>Barbara Marczuk</i>)	197
Czy Francja miała epokę Baroku?	199
Nowa wrażliwość	200
Poezja bez reguł	202
Poeci płonącej wyspy	202
W kręgu libertynów	205
<i>La préciosité</i> – wykwinność	207
Powieść barokowa	209
<i>Astrea</i> i mit pastoralny	209
Historie tragiczne	210

Antypowieść	211
Próby ujarznienia powieści	213
Burleska jako przedłużenie nieregularności	214
Teatr barokowy	217
Tragedia nieregularna	218
Tragikomedia	218
Dramat pasterski	219
„Wielki teatr świata”	219
CZĘŚĆ IV. OD KLASYCYZMU DO POSTMODERNIZMU (Jan Prokop)	221
Wiek XVII – klasycyzm	223
Panowanie „Króla-Słońca”	223
Monarchia absolutna – Richelieu i centralizacja	223
François de Malherbe: dyscyplina i czystość języka	224
W służbie monarchii: literatura i sztuka dworska	224
Literatura poddana prawidłom sztuki poetyckiej:	
towarzystwo i konformizm	225
Nicolas Boileau-Despréaux: sztuka poetycka – reguły a nie natchnienie rządzą literaturą	226
Pierre Corneille: sztuka dramatu	227
Blaise Pascal: człowiek jest „trzcina myślącą”	228
Jean Racine: tragedia epoki klasycyzmu	230
Jacques Bénigne Bossuet – ideolog francuskiego absolutyzmu	231
Molière: rozkwit komedii francuskiej	232
Jean de La Fontaine: największy bajkopisarz	233
Psychologizm i moralistyka – uniwersalność	233
Książę de La Rochefoucauld: kultura salonowa „złotego wieku”	234
Pani de La Fayette: walka uczucia z obowiązkiem	235
Jean de La Bruyère: <i>Charaktery</i>	236
Kult antyku	237
Niezmiennność wzorów greckich i rzymskich a ideał <i>honnête homme</i>	237
Klasycyzm w opozycji do barokowej ostentacji i migotliwej przemienności	237
Świat elit dworskich i marginalizacja plebejskości	237
Ład i rozumność dzieła odzwierciedla ład i rozumność natury	238
Kodeks reguł wiążących twórcę	238
Od romansu do powieści	239
Romans jako seria zadziwiających przygód – początki psychologizmu	239
Powieść pikarejska jako malowidło obyczajów	240
Talent satyryczny Lesage’a	242
Abbé Prévost i jego <i>Manon</i>	242
Pierre Marivaux – realistyczna obserwacja i subtelna analiza psychologiczna	243
Libertynizm	243
Sceptycyzm religijny libertynów	243
Pamiętniki, autobiografie, korespondencja jako studium natury ludzkiej od Montaigne’a do Geneta	244
Salony jako ogniska życia literackiego	247

<i>Uczone biogłowy</i>	248
Salony jako szkoła <i>sociabilité</i>	248
Schyłek wieku	250
Charles Perrault: <i>Bajki Babci Gąski</i>	250
Fénelon: <i>Przygody Telemaka</i>	250
Klasycyzm na straży stabilności	251
Nowoczesność jako szeroka rama	252
Wiek XVIII – Oświecenie	254
<i>Modernité</i> – długa nowoczesność	254
Prekursorzy i początki oświecenia	261
Spór „starożytników” i „nowożytników”	261
Krytyka wszelkich autorytetów – koniec „świata chrześcijańskiego”	261
Montesquieu – satyryczny obraz Francji	264
Voltaire – mistrz duchowy oświecenia	265
W kręgu <i>Encyklopedii</i>	267
Prekursorstwo Descartesa	267
Walka z „fanatyzmem” czyli religią. Dobry człowiek i złe instytucje	267
Denis Diderot – <i>Encyklopedia</i> i <i>Kubuś Fatalista i jego Pan</i>	269
Marie Jean Antoine Condorcet – pochwała postępu i oświaty	270
André Chénier – zapowiedź romantyzmu	271
Antoine Rivarol – pochwała języka francuskiego	271
Cnota starorzymska i etos mieszczański. Cnota bez wyrzeczeń	271
Nowe formy literackie – powieść, teatr, publicystyka	273
Rynek literacki zastępuje mecenas	274
Jean-Jacques Rousseau – projektodawca radykalnych zmian społecznych i politycznych	274
Beaumarchais: <i>Wesele Figara</i> – przygrzywka do rewolucji 1789 r.	276
Henri Bernardin de Saint-Pierre: <i>Paweł i Wirginia</i>	276
Przedrewolucyjni skandaliści – markiz de Sade i Choderlos de Laclos	276
Sentymentalizm jako cząstka duszy oświecenia	277
Czułe serca w zimnym wieku racjonalizmu	277
Natura rozumie nasze serca – egzotyczna przyroda i początki industrializacji	278
Wiek XIX – epoka romantyczna	280
Rewolucja 1789 r. i jej wieloznaczne skutki. Legenda Napoleona	280
Romantyczna reakcja przeciw racjonalizmowi	281
Pani de Staël – romantyczna wrażliwość	282
François-René Chateaubriand – początek francuskiego romantyzmu	283
Benjamin Constant: <i>Adolf</i> – studium zubożenia	285
Nowa uczuciowość	285
Powrót do chrześcijaństwa i rycerskiego średniowiecza. Koloryt lokalny	286
Alfred de Musset: <i>Spowiedź dziecięcia wieku</i>	287
Rozkwit francuskiego romantyzmu	287
Raczej egzystencja niż esencja, raczej konkret niż ogólność	287
Ludowość i narodowość	288
Francuska specyfika	289
Gérard de Nerval – romantyczna antynowoczesność	290

Pierre Jean de Béranger – poezja polityczna	290
Jules Michelet – romantyczny patriotyzm historyka	291
Twórczość jako poszukiwanie Absolutu	291
Poeta jako prorok	292
Victor Hugo: konserwatywny romantyk – republikanin – emigrant polityczny	294
Alphonse de Lamartine – od lirycznego egotyzmu do politycznego zaangażowania	295
Romantyczny historyzm – odwrót od mitologii antycznej	296
Alfred de Vigny – „wieża z kości słoniowej”	297
Tęsknota do przednowoczesności	298
Romantycy i <i>modernité</i>	299
Henri Murger – cyganeria (post)romantyczna: mit głodującego, ale wolnego i szczęśliwego artysty	301
Théophile Gautier – autonomia sztuki	301
Lecote de Lisle – sztuka dla sztuki	302
Charles Baudelaire – egzystencjalna udręka i poszukiwanie nowości	302
Sully-Prudhomme – od Parnasu do akademizmu	305
Wiek XIX – powieść i realizm	306
Odczarowanie świata. Zwyczajność i przypadkowość	306
Jednostka na falach przemian jako temat powieści	307
Honoré de Balzac – dziejopis przemian epoki Restauracji i Monarchii Lipcowej	308
Stendhal – marazm monarchii Burbonów	309
Prosper Mérimée – klasyczna wstrzemięźliwość	310
Sainte-Beuve – krytyk ponad pokoleniami	310
George Sand – emancypantka na obrzeżach realizmu	310
Realizm i naturalizm	311
Depolityzacja i „bezsronność” realistów	311
Triumfy scjentyzmu	312
Ernest Renan – mistrz duchowy pokolenia sceptyków	312
Hippolyte Taine – rewizja poglądów na rewolucję 1789 r.	313
Jules Verne – potęga nauki i Rozumu	314
Realizm jako antyromantyczność	314
Gustave Flaubert – czołowy prozaik XIX w.	316
Bracia Goncourt – literacka sława spółki autorskiej	317
Powieść realistyczna jako dziecko „nowoczesności”	318
Bohater powieści określony przez dziedziczność i środowisko	318
Powieść jako „zwierciadło przechadzające się po gościńcu”	319
Jules Vallès – komunard i kontestator	320
Emile Zola – naczelny wódz naturalizmu	320
Guy de Maupassant – bezlitosny obraz francuskiego społeczeństwa	321
Henri Becque – radykalna krytyka mieszczańskiego świata	322
Jules Renard – twórczość o elementach autobiograficznych	322
Alphonse Daudet i Frédéric Mistral, piewcy prowansalskiej prowincji	322
Teatr bulwarowy – stereotypy budowane poprzez scenę dla mas	323
Humor i ironia	324
Dekadentyzm i symbolizm	324
Jules Barbey d’Aureville – barokowość i ekstrawagancka romantyka	327

Lautréamont – prekursor surrealizmu	327
Auguste Villiers de l'Isle-Adam – spirytualistyczna reakcja na materializm i scjentyzm	328
Paul Verlaine – „poeta przeklęty”	328
Arthur Rimbaud – kultowy poeta surrealistów	329
Stéphane Mallarmé – patron symbolizmu	330
Léon Bloy – wróg burżuazyjnego materializmu i progresizmu	330
Joris-Karl Huysmans – sacrum jako źródło duchowego odrodzenia	330
Impresjonistyczne pisarstwo – Pierre Loti	331
Paul Bourget – obrona tradycyjnych wartości mieszczańskich	332
Maurice Maeterlinck – symbolizm w teatrze	332
Edmond Rostand – powrót do stereotypów romantycznych	332
Antysemityzm i nacjonalizm	333
Maurice Barrès – nacjonalizm integralny	334
Charles Maurras – ideolog monarchicznej prawicy	335
Anatole France – wolteriański sceptycyzm	336
Wiek XX – modernizm i awangarda	337
Wątpliwości poznawcze modernizmu	337
Alain Fournier – jawa i marzenie	338
Kryzys kultury i kontestacja	338
Charles Péguy – poeta mistyczny poszukujący prawdy i sprawiedliwości	339
Alain (Emile Chartier) niezależny intelektualista	340
Paul Valéry – hermetyzm i tradycja śródziemnomorskiego klasycyzmu	341
Kryzys mowy i obsesja innowacji	342
Irracjonalność i geometryzm konstruktywistów	342
Rewolucja w języku poezji – poetyka absurdu	343
„Nowi barbarzyńcy” – krytyka dekadencjonalnej cywilizacji jako wstęp do totalitarnych utopii i do rewolucji	344
Dehumanizacja sztuki i literatury w modernizmie	344
Nurt <i>hymniczny</i>	345
Valéry Larbaud – poetycka turystyka „globtrottera”	346
Blaise Cendrars – globalność nowoczesnego świata	346
Witalizm i krytyka mechaniczności obok pochwały „masy, miasta i maszyny”	347
Guillaume Apollinaire – u początków poetyckiej awangardy XX w.	347
Jean Cocteau – portret pokolenia powojennego	348
Potrzeba wiary religijnej	348
Paul Claudel – religijna żarliwość w kontrreformacyjnym duchu	349
Saint-John Perse – refleksja o miejscu człowieka w kosmosie przyrody	350
Rozwój powieści	350
Powieść kroczy tradycyjnym szlakiem, choć głosi nowe przesłania	350
Romain Rolland – wołanie pacyfisty	351
Georges Duhamel – piewca „szarych ludzi”	351
Marcel Proust: rekonstrukcja pamięci	352
André Gide – szczerłość i autentyczność ponad wszystko	353
Raymond Radiguet – nawrót klasycyzmu	354
Louis-Ferdinand Céline: <i>Podróż do kresu nocy</i>	354

André Malraux – „jak hartowała się stal” albo lewicowy nietzscheanista . . .	354
Marcel Aymé i satyra obyczajowa	356
Jean Giraudoux – wątki antyczne i współczesność	356
André Maurois – biograf sławnych pisarzy i polityków	356
Ludzie i zwierzęta w powieściach i opowiadaniach Colette	356
François Mauriac – powieść katolicka	357
Georges Bernanos – religijny wymiar ludzkiego losu	358
Montherlant – wielbiciel heroizmu	359
Piewcy Prowansji: Giono i Pagnol	359
Anouilh – sztuki „różowe” i „czarne”	360
Antoine de Saint-Exupéry – pisarz-humanista	360
Między zaangażowaniem i politycznym indyferentyzmem	360
Między sztuką dla wybranych a tęsknotą do masowości	361
Jacques Prévert – radykalny nonkonformista	362
Dadaizm i surrealizm	362
André Breton – twórca surrealizmu	363
Max Jacob – ironia, kaprys i mistyka	364
Henri Michaux – oniryczność i absurd	364
Raymond Queneau i zabawa z językiem	364
Intelektualiści od Voltaire’a do Sartre’a	365
Intelektualista jako autorytet moralny w czasach dechrystianizacji	365
Kontestacja kultury burżuazyjnej i kapitalizmu – fascynacja sowieckim komunizmem – intelektualiści na lewicy (<i>intellectuels de gauche</i>)	366
Paul Eluard – surrealista, działacz lewicowy w Ruchu Oporu, związany ze stalinowskim komunizmem	367
Louis Aragon – entuzjasta komunizmu	368
Jean-Paul Sartre – mistrz duchowy intelektualnej lewicy	368
Albert Camus – obrona ludzkiej godności	370
Boris Vian – młody zbuntowany	370
Po drugiej wojnie światowej	371
Własna droga Marguerite Yourcenar	372
Nowa powieść – <i>le nouveau roman</i>	372
Odwrot od tradycyjnej fabuły i psychologii postaci oraz depolityzacja	372
Alain Robbe-Grillet, teoretyk <i>le nouveau roman</i> – Sarraute – Duras – Simon	373
Michel Butor – <i>nouveau roman</i> i <i>collages</i>	374
Simenon – znakomite czytało	374
Teatr absurdu – absurdalność świata odbita w absurdalności sztuki	374
Prekursorzy	374
Przełamanie tradycyjnych konwencji w teatrze	375
Samuel Beckett: <i>Czekając na Godota</i>	375
Eugène Ionesco: <i>Krzeseła</i> i <i>Łysa śpiewaczka</i>	376
Jean Genet – outsider i skandalista	376
Postmodernizm	377
Odwrot od dogmatów nowoczesności i zakwestionowanie awangardowej innowacyjności	377
Powrót do kultury masowej	379
Roland Barthes – pełne wyzwolenie pragnień	379

Georges Perec – twórczość jako eksperyment	380
Jean-Marie Gustave Le Clezio – samotność i obsesja śmierci	380
Komercjalizacja literatury i sztuki	381
Środki przekazu arbitralnie kreują sukces twórcy	381
Amerykanizacja Francji i antyamerykanizm Francuzów	381
Konkluzja – Dylematy XXI w. (<i>Jan Prokop</i>)	383
Bibliografia dotycząca wszystkich epok	388
Indeks nazwisk	395
Tablice chronologiczne	411